

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 16 oktober 2008

MEDITATIE

U dan, die gelooft, is Hij dierbaar

Elk mens heeft wel iets wat hem dierbaar is. Natuurlijk: de een meer dan de ander. Maar elk heeft wel iets, wat voor hem of haar van waarde is. Iets wat van waarde is, stel je op hoge prijs. Dat zou je niet willen missen.

Dat hoeven niet eens dure dingen te zijn. Dat kunnen eenvoudige dingen zijn, waaraan herinneringen verbonden zijn. Dat kan bijv. een foto zijn. Een vakantiefoto: daar en daar gebeurde het.

Petrus gaat in zijn eerste zendbrief ook spreken over een dierbare zaak. Nee, niet van de dierbaarheden van deze wereld, maar van de dierbaarheid van een Persoon, de dierbaarheid van Christus. Hij getuigt ervan: U dan, die gelooft, is Hij (=Christus) dierbaar!

Tot wie spreekt Petrus hier? Het zijn de vreemdelingen, verstrooid in Azië. Van nature waren het slaven van de zonde. Maar zij waren wedergeboren tot een levende hoop door de opstanding van Christus. Niet uit vergankelijk, maar uit onvergankelijk zaad. In de wedergeboorte wordt het geloof

De dierbaarheid van Christus

1 Petrus 2 : 7a

geplant. Dan wordt de zondaar afgesneden van de oude Adamswortel en ingeplant in Christus. Deze geloofsvereniging komt ook in haar daden openbaar. Dan wordt de ziel heilig verliefd op Christus. Het is een onfeilbaar kenmerk van het ware geloof. Comrie spreekt in zijn bekende eigenschappen van het geloof als een genade, die Jezus Christus op zeer hoge prijs stelt. Hij beschrijft in zijn preek over deze tekst 21 zaken waarin Christus voor de gelovigen dierbaar is. We willen trachten enige dingen te noemen.

Christus is dierbaar in Zijn liefde. Dat Hij uit eeuwige liefde op Zich nam om het welbehagen des Vaders uit te voeren. In de raad des vredes klonk het: Wie zal met Zijn hart Borg worden? (Jer.30:21). En toen heeft de dierbare Christus Zich vrijwillig aangemeld bij de Vader. In Psalm 40

wordt Hij sprekende ingevoerd: Zie Ik kom. Hij heeft de weg willen gaan naar de eeuwige raad van God en Zijn ziel willen stellen in de plaats van Zijn bruidsgemeente.

Christus is dierbaar in Zijn Persoon. Hij is dierbaar in Zijn Godheid, als God uit God en Licht uit Licht. Hij kon getuigen: Ik en de Vader zijn Een. Hij is dierbaar in Zijn Mensheid. Hij is de broeders in alles gelijk geworden, uitgenomen de zonde. Christus is dierbaar in Zijn hongeren in de woestijn. In Zijn dorsten bij de Jacobsbron en aan het kruis. Christus is ook dierbaar in Zijn werk. Dierbaar in Zijn prediking en woorden, die van Zijn lippen vloeiden. Dierbaar in Zijn tekenen en wonderen.

Christus is dierbaar in Zijn borgtochtelijke gerechtigheid. Dat Hij de vloek heeft willen dragen; dat Hij de beker van Gods toorn heeft willen ledigen; de Wet heeft vervuld, Zijn bloed heeft willen storten. Christus is dierbaar in Zijn lijden, in Zijn verworpen worden, in Zijn lijdzaamheid, in Zijn verdraagzaamheid, in Zijn gewilligheid als Godslam, ja in Zijn ganse lijdensweg. Christus is dierbaar in Zijn stervende liefde aan het kruis, waar Hij Zichzelf overgaf voor Zijn bruidsgemeente, plaatsvervangend. Wat een les voor Gods kinderen: zonder bloedstorting geschiedt geen vergeving. Christus is ook dierbaar in Zijn verhoging. Want Hij is door de bouwlieden verworpen, maar bij God is deze levende Steen uitverkoren en dierbaar. En zo is Christus ook dierbaar in Zijn opstanding uit de doden. Hoe groot en schitterend is Zijn eer. Christus is de Leeuw uit Juda's stam, Die de overwinning behaald heeft over dood, hel en graf. En zo voer Hij ten hemel op vol eer en werd de kerker Zijn buit. Vanaf de Olijfberg steeg Hij op en is Hij ingegaan in het hemelse heiligdom. Christus is dierbaar in Zijn zitten aan de rechterhand van God. Waar Hij verblijft om altijd voor Zijn volk te bidden.

Christus is dierbaar in Zijn weldaden en genaden, die Hij verworven heeft voor Zijn verkoren gemeente. Hij is

Inhoud

87e jaargang

Nr. 3

- 1 Meditatie: U dan, die gelooft, is Hij dierbaar
- 2 Evangelisch (19)
- 4 Waar is ons kind? (2)
- 5 Lessen uit de kerkgeschiedenis
- 6 Van zee tot zee: Een zomerconferentie onder de rook van New York (2)
- 7 Uit de bibliotheek
- 8 Kerknieuws
- 10 Berichten
- 11 Kerkdiensten

van God geworden tot wijsheid, rechtvaardiging, heiligmaking en volkomen verlossing. Christus is dierbaar in de verzegeling en inwoning van Zijn geest. Christus is dierbaar in Zijn zalige leiding in de woestijn. Christus is zelfs dierbaar in Zijn bestraffingen en in de verbergingen van Zijn aangezicht.

Lezer(es), mag ik u vragen: is deze Christus U al dierbaar geworden? Welke zaken houdt u voor dierbaar?

Uw geld, uw goed? Van nature zien we geen dierbaarheid en schoonheid in Christus. Comrie zegt in de toepassing: niemand zal Jezus dierbaar zijn, dan die zijn ellende kent op een gevoelige wijze. Moeten velen niet opmaken, dat Jezus hen niet dierbaar is, omdat zij nooit bekommerd geweest zijn, en hun ellende hen nooit recht heeft gedrukt?

Grand Rapids (U.S.A.) ds. J.B. Zippro

niet in de weg. Als het Woord bij de mensen komt, zal vervuld worden dat God met Zijn Woord doet wat Hem behaagt. Het plaatst ons wel voor vragen die niet eenvoudig zijn.

We gaan nog een stapje verder. Tien-duizenden mensen in bijvoorbeeld India lezen voor het eerst over de Heere Jezus door de 'stripbijbels' die worden uitgedeeld; miljoenen mensen wereldwijd komen voor het eerst in aanraking met het Evangelie door de film over de Heere Jezus. Zijn deze mensen werkelijk bereikt door Gods Woord, zoals we dat lezen in Romeinen 10:17: Zo is dan het geloof uit het gehoor en het gehoor door het Woord Gods? Al deze verwarrende gegevens mogen ons er niet van afhouden om Gods Woord als enige toetssteen te gebruiken voor onszelf en voor de evangelische beweging.

19

Evangelisch

In een aantal artikelen maken we kennis met de evangelische beweging. We hebben kennis gemaakt met verschillende organisaties die zich richten op zending en evangelisatie. Evangelische christenen blijken een geweldige drang te hebben om buitenkerkelijken te bereiken met het Evangelie. Hoe moeten we dit alles vanuit Gods Woord beoordelen?

Je voelt haast een verlegenheid om iets te zeggen over het zendings- en evangelisatiewerk vanuit de evangelische beweging. Er gebeurt zo duizelingwekkend veel dat kritiek niet gepast lijkt. Duizenden evangelische christenen werken wereldwijd aan de vervulling van wat ze noemen de

Grote Opdracht. Tienduizenden mensen worden toegerust om te getuigen van het Evangelie. Het zendings- en evangelisatiewerk vanuit de reformatorische kerken lijkt een klein dwergje te zijn vergeleken met wat in evangelische kringen gebeurt.

Niet gereformeerd

Op grond van Gods Woord geloven we dat het Evangelie van Gods Koninkrijk over de gehele wereld gepredikt moet worden. Inmiddels zijn de meeste volkeren bereikt met de boodschap van Gods Woord. Maar we moeten er eerlijk aan toevoegen dat lang niet al deze mensen een eerlijke, evenwichtige, gereformeerde boodschap hoorden. Dat staat Gods werk

Succes

In het vorige artikel zagen we dat veel organisaties voor zending en evangelisatie afkomstig zijn uit de Verenigde Staten. Dat klinkt vaak door in de presentatie van het werk. Met een Amerikaans optimisme worden de 'succes- sen' uitgemeten. Zoveel medewerkers in dienst, zoveel mensen bereikt, zo velen die de 'stap van het geloof' hebben gezet. Tijdens het grote evangelistencongres van Billy Graham, in het jaar 2000 in Amsterdam, stonden de stands van allerlei organisaties keurig opgesteld in een grote hal. Je kon er een optelsom maken van de prestaties. Hoe kwam het dat het ging tegenstaan?

Soms wordt een beroep gedaan op de

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:
ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers aan:
ds. A. Moerkerken, Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263
e-mail: moerkerken@kliksafe.nl

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.

Boeken ter recensie en meditaties aan:
ds. G.J. van Aalst, Molendijk 136,
3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:

Uiterlijk **woensdag 17.00 uur** vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:
Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisoehof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718,
e-mail: saambinder-adv@kliksafe.nl
Postbankno. 256686 t.n.v. de administratie van De Saambinder.

Advertenties € 0,70 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag** in het bezit van de administratie te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk maandagmorgen 9 uur**.

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:
Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementenprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 11,50 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 23,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 110,-; USA \$ 110,-.

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:
Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

3000 bekeerlingen op de Pinksterdag. Die zijn dan toch maar geteld. En later kwamen er nog 2000 bij. Echter, zijn deze personen door de apostelen geteld? Het is de Heilige Geest Die getuigenis aflegt van het grote wonder van de Pinksterdag en de tijd daarna. Meestal gebeurt dat zonder getallen (Hand 2:47, 5:14, 6:1 en 7), slechts twee keer door middel van een afgerond getal. Al met al geeft het begin van Handelingen een heel andere indruk dan de statistieken die de evangelische beweging soms rijk is. Hier ligt voor ons allen wel een les. Zijn we niet snel geneigd om te tellen? Heel nederig kunnen we belijden dat het geen vruchten zijn van onze arbeid, maar ondertussen tellen we die vruchten wel graag.

Er bij horen

We merken al op dat in evangelische kring grote nadruk wordt gelegd op het uitdragen van de boodschap. Dat houdt ons een spiegel voor. Laten wij onze naaste niet gemakkelijk verloren gaan? Moeten we onszelf vaak niet beschuldigen van lauwheid?

Er is ook een andere kant. Binnen de evangelische beweging wordt sterk de gedachte gevoed dat 'wij christenen' de 'wereld buiten' ook 'tot Jezus moeten brengen'. Eerder in deze serie zagen we al dat evangelische toespraken vrijwel altijd de indruk wekken dat de hoorders al een 'keuze voor Jezus' hebben gemaakt. Dat gebeurt ook voor hen die aan het werk gaan voor een evangelische organisatie. Operatie Mobilisatie, de organisatie die de schepen Doulos en Logos Hope beheert, zoekt, zo lezen we op de website "jaarlijks naar zo'n 200 gemotiveerde jongeren die van de Heere Jezus houden, bij een gemeente horen, bereid zijn te leren en handelen en voeten willen geven aan hun geloof". Wie meegaat met zo'n schip maakt "een geweldige (geestelijke) groei door", zo lezen we. Dit gebeurt onder meer door bijbelstudies en gebedsavonden aan boord.

Als reformatorische jongeren met de schepen van Operatie Mobilisatie meevaren, stappen ze in één keer in een evangelische cultuur. Voor sommigen is dat verwarrend, anderen vinden het een verademing. Nu horen ze er echt bij! Teruggekomen in Nederland voelen ze zich soms niet meer thuis in de gemeente. Ouders vragen zich verwonderd af hoe hun dochter in een half jaar tijd zo sterk veranderd is. Het geestelijke contact raken ze kwijt; het duurt niet lang

meer of de kritiek op de prediking komt los. We zeggen niet dat dit het doel is van Operatie Mobilisatie. Het is wel een vrucht die vaker gezien wordt als reformatorische jongeren zich verbinden aan evangelische organisaties. Die stap moeten we maar niet zetten.

Diepe ernst

Welke inhoud behoort een evangelisatieboodschap te hebben? Wezenlijk dezelfde als een preek. Gods Woord is hetzelfde Woord voor Jood en heiden, voor Europeaan of Afrikaan. De twee wegen moeten worden voorgesteld; de algenoegzaamheid van Christus gepredikt; de noodzakelijkheid van een Godswonder op het hart gebonden; de ernst van het komende gericht onderstreept. In liefde, bewoogenheid en tegelijkertijd met een diepe ernst heeft Paulus gepredikt. Zijn rede in de heidense stad Athene liep uit op de prediking van de jongste dag. Wij zouden misschien gezegd hebben: Paulus, wees een beetje voorzichtig, u bent hier nog maar pas.

Welke inhoud behoort een evangelisatieboodschap te hebben? Wezenlijk dezelfde als een preek. Gods Woord is hetzelfde Woord voor Jood en heiden, voor Europeaan of Afrikaan.

Een evangelisatieboodschap vanuit een evangelische organisatie heeft echter een andere inhoud. Of zijn het andere accenten? We zouden het graag willen geloven, maar helaas kunnen we dat niet. Evangelisatietraktaatjes vanuit de evangelische beweging laten vrijwel alle eenzelfde beeld zien. We willen dat schetsen aan de hand van een foldertje van de al genoemde stichting Agapè. We noemen de titels van de hoofdstukjes: 1 God houdt van u en heeft u geschapen voor een eeuwige relatie met Hem, 2 Omdat de mens van God is afgedwaald, is de relatie met Hem verbroken, 3 Jezus Christus is Gods antwoord op het probleem van de zonde, 4 We moeten Jezus Christus aanvaarden als onze Verlosser en Heer, 5 De keuze die u maakt, heeft verstrekkende gevolgen in uw leven. Als toepassing wordt het zogeheten zondaarsgebed afgedrukt, waarmee iemand 'ingaat op Gods aanbod'. Wie de beslissing neemt "Jezus te aan-

vaarden als zijn Verlosser en Hem te gaan volgen als zijn Heer" is daardoor wedergeboren. Hierop volgt een groei in het geloof.

Met zo'n boodschap is het te begrijpen dat evangelische organisaties kunnen spreken over tienduizenden bekeerlingen. We bedoelen het niet oneerbiedig, maar er hoeft maar iemand na afloop van zo'n toespraak naar voren te komen en een medewerker staat klaar om samen een gebed te doen, zodat er weer een streepje gezet kan worden op de telling van bekeerlingen. Gelukkig zijn Nederlandse organisaties hierin iets terughoudender, maar de Amerikanen kunnen er wat van.

Verpakking

Niet alleen de inhoud van de boodschap, maar ook de verpakking vraagt onze aandacht. In het vorige artikel hebben we al enkele voorbeelden gezien. Het is eigenlijk onvoorstelbaar welke middelen worden ingezet om het Evangelie te verbreiden: film, drama, dans, sport en moderne muziek. Verbijsterend is dat er nauwelijks een inhoudelijke bezinning is of deze middelen wel naar het Woord zijn. Het werkt immers! Daarmee lijkt de discussie gesloten te zijn.

Het is haast niet te geloven, maar wereldwijd werken er bijna 3000 teams met de film over de Heere Jezus. Deze is door meer dan 2 miljard mensen in ruim 100 landen gezien. Meer dan 150 miljoen mensen zouden door de film een "beslissing voor Jezus" hebben genomen. Niet alleen bij organisaties als Agapè en Operatie Mobilisatie staat de film hoog aangeschreven, maar ook binnen reformatorische kringen heeft hij ingang gevonden. De website van de Gereformeerde Kerk (vrijgemaakt) in Zuidhorn bijvoorbeeld brengt bezoekers rechtstreeks bij de film; de hervormd-gereformeerde bond voor het evangelisatiewerk (IZB) ziet in de film een goed evangelisatiemiddel. Zelfs de beruchte film over het lijden en sterven van de Heere Jezus "The Passion of the Christ" wordt als mogelijkheid genoemd.

Ds. A. Schreuder schreef eerder in De Saambinder over deze film in een artikel "Is er voor ons dan niets meer heilig?" Hij kon niet anders dan de film godslasterlijk noemen. Het lijkt echter of zo'n noodkreet te midden van alle reclame voor films over de Heere Jezus niet gehoord wordt. Als zoveel miljoenen tot 'geloof' komen door een film, wie durft er dan nog

iets te zeggen? En toch, ondanks alle getallen en boeken met succesverhalen over de films over de Heere Jezus houden we vast aan onze Catechismus: "Wij moeten niet wijzer zijn dan God, Dewelke Zijn christenen niet door stomme beelden, maar door de levende verkondiging Zijns Woords wil onderwezen hebben" (Heid. Cat. antw. 98). Nooit mogen we goedkeuren dat het leven van Christus, het onbevlekt en onbestraffelijk Lam Gods, onder handen wordt genomen van filmregisseurs, die de Borg gaan naspelen. Alleen al de gedachte doet een huivering door de leden trekken. Die huiver lijkt de evangelische beweging ten enenmale vreemd te zijn. Aangrijpend is dat.

Sport

Haast onvoorstelbaar is het met hoeveel gemak puur wereldse vormen door de evangelische beweging worden overgenomen om het Evangelie te verbreiden. In meer dan 3000 steden wereldwijd organiseerde de Impact World Tour evangelisatie-activiteiten met optredens van "skaters, dansers, muzikanten, atleten en krachtpatsers". Een speciale dansschool moet helpen om "talenten in dienst te stellen van Gods Koninkrijk", zo heet het. Wat een blindheid om daarin te geloven!

Tijdens de EO-Gezinsdag van twee jaar geleden trad een cabaretgroep op met de naam Voorwaar. Cabaret is een lichtvoetige manier om het publiek te vermaken. Veel lachen, veel grapjes en humor zijn de ingrediënten. En dat onder de plechtige naam Voorwaar. Is het inderdaad "waarachtig" om op zo'n manier het Evangelie te vertolken? Gods Woord is daarvoor te heilig! Dergelijke onmogelijke combinaties van Evangelie en wereld zijn er helaas volop binnen de evangelische beweging. Er is een complete beweging van topsporters die volop meedoen in de wereld van mensenroem, bovenmenselijke prestaties en zondagsontheiliging en tegelijkertijd zeggen dat ze binnen deze wereld getuigen van hun geloof. "Als het Zijn plan is, zal ik goed rijden. We geloven werkelijk dat God mij op het podium wil hebben", zo vertelde een topschaatser vlak voor de Olympische Spelen. Is het dan niet meer waar wat Jakobus in zijn zendbrief schreef: "Zo wie dan een vriend der wereld wil zijn, die wordt een vijand Gods gesteld" (Jak 4:4b)?

Alpha-cursus

We schrijven dit alles niet om verve-

lend te doen, maar om eerlijk te zijn. We willen ook niet alle evangelische christenen over één kam scheren. Maar we menen wel dat het bovenstaande de rode draad door de evangelische beweging weergeeft. We zouden dit alles niet hebben geschreven als niet velen uit de reformatorische hoek onder de indruk zouden zijn van de evangelische manier van evangeliseren. En, hoe ver gaan reformatorische kerken zelf om jong en oud met het Evangelie te bereiken? Wie had ooit kunnen denken dat een dramagroep een kerkzaal zou binnenstappen, dat danseressen tijdens laagdrempelige 'kennismakingsdiensten' zouden optreden? Het gebeurt. Wie had kunnen vermoeden dat kerken met een gereformeerde belijdenis de puur evangelische Alpha-cursus zouden omarmen? Het gebeurt op vrij grote schaal. Langzamerhand zijn de bakens verzet. Het resultaat –meer

mensen worden bereikt– lijkt alles te dekken.

Een evangelische organisatie heeft als leuze: Verankerd op de Rots, afgestemd op de tijd (anchored on the rock, geared to the times). Daarmee wordt bedoeld dat de boodschap verankerd is in het werk van Christus, maar dat de vorm wordt afgestemd op wat in onze tijd aanslaat. Misschien laat deze leus wel de kern van het probleem zien. Wie afstemt op deze tijd, wordt ten diepste steeds wereldser. Dat gebeurt in de evangelische beweging. En verankerd op de Rots? Dan moet de boodschap ook echt naar het Woord zijn. Anders heeft ook het evangelisatiewerk geen dageraad. Maar die les geldt ons allen.

(wordt vervolgd)

Middelburg,

ds. J.M.D. de Heer

2

Waar is ons kind?

*In de bespreking van het boekje **Waar is ons kind zijn we nog bezig met hoofdstuk 1. Na het gedeelte dat handelt over 'het prenatale leven' en 'het jonge kind' zijn we aangekomen bij 'het verbondskind'.***

Ds. Kempeneers schrijft op blz. 27 dat God eenzijdig Zijn verbond opricht met Abraham en zijn nakomelingen: 'De HEERE schenkt Zich hier in de belofte weg aan Abraham en zijn natuurlijke nakomelingen. En in Zichzelf schenkt de Heere hen ook Zijn Woord en in dat Woord Zijn beloften. Dus uiteindelijk is God Zelf de inhoud van de beloften.' In dit paragraafje (blz. 30, 31) concludeert de schrijver: 'Kinderen die geboren worden uit gelovige ouders behoren uitwendig tot het verbond der genade. In de belofte zijn zij een kind des verbonds en wordt hen vergeving der zonden en het eeuwige leven toegezegd. De Heere heeft hen apart gezet van de wereld en legt beslag op hen met Zijn eisen en beloften.' Wat wordt bedoeld met de woorden: 'en wordt hen vergeving der zonden en het eeuwige leven toegezegd'? Op bladzijde 132 blijkt in dit boekje dat zij in de

belofte reeds vergeving der zonden in Christus hebben. In zijn Woord vooraf heeft de schrijver opgemerkt dat hij hoopte dat de inhoud niet verbonden zou worden aan een bepaalde theologie of theorie, maar dat we samen proberen te verstaan wat de Schriften, de Dordtse Leerregels en de oudvaders in deze tere zaak bedoelen te zeggen. Achter deze uitspraak ligt mijns inziens echter toch wel degelijk een bepaalde kijk op het genadeverbond. Wie niet verbonden wil worden aan een theologie of theorie moet ook geen uitspraken doen die tot een bepaalde theologie behoren.

In het paragraafje over het jonggestorven verbondskind schrijft ds. Kempeneers dat we in de Schrift niet veel gegevens vinden omtrent de eeuwige bestemming van jonggestorven

'Worden alle jonggestorven kinderen zalig of gaan er ook voor eeuwig verloren? De Schrift geeft op deze vraag geen direct en expliciet antwoord.'

Chrysostomus: een gulden mond

Het is van betrekkelijk belang of een prediker welsprekend is. Het kan ongetwijfeld tot zegen zijn, mits zijn boodschap goed is, maar bij een verkeerde boodschap kan hij extra veel schade aanrichten. Is de inhoud niet bijbels, dan zijn de kwade gevolgen niet te overzien. De duivel zal het gebruiken. Wat wel schriftuurlijk is, mag evenwel gebracht worden met welsprekendheid. Een edele drank drink je liever niet uit een gore kroes, maar uit een kristallen glas. Of liever nog: gouden appels behoren in zilveren gebede schalen.

Beroemd om zijn welsprekendheid was de prediker Johannes Chrysostomus. Hij is geboren in het jaar 349 in Antiochië en studeerde in zijn jeugd – evenals overigen Augustinus – retorica, dus welsprekendheid. Zijn vader was officier en zijn toekomst leek in de wereld te liggen. Mede door zijn moeder, die zorg droeg voor een nauwgezette godsdienstige opvoeding, kwam er een verandering in zijn leven. Zij weerhield hem er ter nauwernood van om monnik te worden. Vier jaar bracht hij in een klooster door. Hij ging zo sober mogelijk leven en sliep bijvoorbeeld op een stenen vloer. Ook leerde hij in die tijd de Bijbel uit zijn hoofd. Na de dood van zijn moeder trok hij zich terug als een kluisenaar, maar hij eiste teveel van zijn lichaam en liep een maagkwaal op. Teruggekeerd in Antiochië werd hij tot diaken gekozen. In het jaar 397 werd hij benoemd tot bisschop van de wereldstad Constantinopel. Daar deze stad in later eeuwen de hoofdstad van het Oost-Romeinse

rijk werd en de wereldkerk in 1054 ook in tweeën gescheurd is, staat hij eigenlijk aan de aan de grondslag van de oosters-orthodoxe kerken. Nu nog gebruikt men daar de 'liturgie van de heilige Johannes Chrysostomus'; tijdens mijn theologische studie in Utrecht heb ik ze voor het vak kerkgeschiedenis uit het Grieks moeten vertalen.

Zijn ambtelijk gezag gebruikte Chrysostomus vooral om de volkszonden te bestrijden. Hij streed tegen de luxe van de overheid, tegen allerlei volksvermaak en tegen toneel, maar ook het misbruik van kerkelijke financiën ging hij tegen. Van gelden die hij uit kon sparen, stichtte hij hospitalen voor de armen. Naar zijn vurige preken wilden de mensen graag komen luisteren, ook al vermaande hij hen streng als ze weer massaal deelgenomen hadden aan de 'satanische feestvergaderingen' van de wagenrennen. Als er paardenraces gehouden werden, kon Chrysostomus dat aan het kerkbezoek goed merken en hij verweet de mensen dat ze meer wisten van de wedstrijdpaarden dan van de Bijbel. Hij spoorde

hen aan tot vrijgevigheid en tot een sober leven en in die zaken mogen we hem bijvallen.

Vanwege zijn welsprekendheid vroeg de gemeente van Antiochië hem voor de eerste Kerstpreek, daar men in zijn tijd probeerde het Kerstfeest als officieel kerkelijk feest in te voeren. Onze zeventiende eeuwse Jacobus Koelman zou dit zeker niet in hem geprezen hebben. Erger is evenwel dat hij in zijn preken felle antisemitische uitvallen ten beste gaf en haatgevoelens tegen het Joodse volk aankweekte. Daarbij heeft hij ongetwijfeld zijn welsprekendheid ernstig misbruikt. We mogen vrezen dat dit zaad in de oosters-orthodoxe kerk wortel geschoten heeft; wat zijn er daar een vreselijke pogroms gehouden! Ook denk ik dat wij er in onze dagen in Oost-Europese landen nog de vruchten van plukken! En de wijze waarop hij over de vrije wil sprak, heeft hem in protestante kringen later ook onder verdenking geplaatst, hoewel iemand als Johannes Bogerman van gedachte was dat Chrysostomus, als hij in de dagen van Augustinus zou hebben geleefd, diens mening over de genade wel zou zijn toegevallen. Hoe dit zij, ik denk dat we bij deze welsprekend prediker te doen hebben met wat we wel benoemen als 'meer vuur dan licht'. Het mag waar zijn dat we sommige predikers meer vuur toewensen, laat duidelijk zijn dat Goddelijk licht toch het voorname is!

Goes,

ds. C.J. Meeuse

verbondskinderen. Op blz. 33 merkt hij op: 'Worden alle jonggestorven kinderen zalig of gaan er ook voor eeuwig verloren?' De Schrift geeft op deze vraag geen direct en expliciet antwoord. Nergens kunnen we lezen dat alle kinderen zalig worden. Evenmin staat er zwart op wit beschreven dat er kinderen in de hel zijn.' In zijn conclusie schrijft de Elburgse predikant: 'Al zijn ze strafwaardig vanwege de erfzonde, het verbond mag voor de jonggestorven verbondskinderen als genoegzaam voor hun zaligheid geacht worden.' Natuurlijk ben ik het van harte met de schrijver eens dat het verbond genoegzaam is voor de zaligheid. Het was Davids troost aan het einde van zijn leven: 'Hoewel mijn huis alzo niet is bij God, nochtans

heeft Hij mij een eeuwig verbond gesteld, dat in alles wel geordineerd en bewaard is; voorzeker is daarin al mijn heil en alle lust, hoewel Hij het nog niet doet uitspruiten.' Wat voor David genoegzaam is, is ook voor een klein kind genoegzaam. Ik zou echter geen enkele Schriftplaats weten die leert dat de jonggestorven kinderen van gelovigen ook daadwerkelijk in het verbond zijn opgenomen en dat zij allen in de weldaden van het verbond delen. Van oudere kinderen weten we dat het niet zo is. Zou het van de jongere kinderen dan wél altijd gelden? Hier past ons voorzichtigheid. De Schrift leert wél dat ook de verkiezing en verwerping zelfs over ongeboren kinderen gaan. Romeinen 9 is daarin duidelijk. Ook over kinde-

ren van gelovige ouders. De Schrift moge dan niet expliciet schrijven over het verloren gaan van jonggestorven kinderen, maar geeft dat ons het recht om de concluderen dat zij dus zalig zijn? Mijns inziens kan deze conclusie niet Schriftuurlijk onderbouwd worden.

Hoofdstuk I eindigt met een paragraaf over 'de Heere Jezus en de kinderen'. Ds. Kempeneers komt tot de conclusie dat kinderen een bijzondere plaats innemen in het hart van de Heere Jezus. Het kind vormt een centraal beeld in Zijn prediking. Kinderen worden als een voorbeeld gebruikt om aan te tonen hoe een mens het Koninkrijk Gods kan binnengaan. Ze worden echter ook als een waarschuwend voorbeeld

gebruikt in Mattheüs 11:6. 'Doch waarbij zal Ik dit geslacht vergelijken? Het is gelijk de kinderkens, die op de markten zitten en hun gezellen toeroepen, en zeggen: Wij hebben u op de fluit gespeeld, en gij hebt niet gedanst; wij hebben u klaagliederen gezongen en gij hebt niet geweend.' Het is inderdaad waar dat de Heere Jezus de kinderen niet afwijst als ze tot Hem gebracht worden. In dat opzicht mogen we zeker stellen dat Hij een bijzonder oog heeft gehad voor het kind. Maar... kinderen zijn niet alleen afhankelijk, hulpbehoevend en nederig. Zij kunnen ook dreinen en lusteloos zijn. Bovendien zullen ook de kinderen voor Gods rechterstoel moeten verschijnen (NGB Art 37): 'En alsdan zullen persoonlijk voor deze grote Rechter verschijnen alle mensen, zowel mannen als vrouwen en kinderen, die van het begin

der wereld af tot het einde toe geweest zullen zijn, gedagvaard zijnde door de stem des archangels en door het geklank der bazuin Gods.' Samenvattend zou ik van het eerste hoofdstuk willen zeggen dat conclusies mijn inziens te gemakkelijk worden getrokken. Ik heb geprobeerd daar wat vragen bij te stellen. Niet om de schrijver daarmee in een kwaad daglicht te plaatsen. Geenszins. Ik begrijp zijn worsteling en de pastorale bedoeling die ds. Kempeneers heeft. Er worden zeker zeer waardevolle dingen in dit hoofdstuk aange-reikt. Maar graag zie ik - ook in gevoelige zaken - het evenwicht bewaard. Ook al maakt dat de pastorale begeleiding in dergelijk verdriet soms niet eenvoudiger.

(wordt vervolgd)

Nunspeet,

ds. A. Schot

VAN ZEE TOT ZEE

2

Een zomerconferentie onder de rook van New York

In het vorige artikel was te lezen dat Engelse puriteinen in de zeventiende eeuw de oceaan overstaken op zoek naar vrijheid van godsdienst en een nieuw bestaan. Hollanders volgden vanuit de Lage Landen bij de Zee. Aan de oostkust van Amerika stichtten zij onder meer een stad die de naam New Amsterdam kreeg maar tegenwoordig New York heet. Sinds de terroristische aanslagen van 11 september 2001 weet iedereen waar deze stad ligt.

Afgescheidenen

Onder de rook van deze stad had enkele maanden geleden een zomerconferentie plaats voor het personeel van onze scholen in Noord Amerika. Voordat we ons daarmee gaan bezighouden, duiken we nog even de geschiedenis in en maken we een uitstapje naar twee Joodse wijken in het immense New York. Het gebied rond New York was niet alleen in de zeventiende eeuw eindpunt van bestemming voor veel nieuwe immigranten; het was dat ook voor verschillende Afgescheidenen in de negentiende

eeuw. Onder hen waren hemelzoekers en gelukzoekers en, naar we mogen geloven, ook meerdere Godzoekers. Terwijl sommigen onder leiding van ds. A.C. van Raalte de stad Holland vestigden in de staat Michigan en anderen met ds. H.P. Scholte meetrokken naar Pella in de staat Iowa, vestigde zich een aantal Afgescheiden vluchtelingen in het noorden van New Jersey. Verschillenden van hen kwamen terecht in plaatsen als Paterson en Passaic.

In deze steden ontstonden zodoende meerdere Hollandse immigrantenkerken. De belangrijkste daarvan waren de Dutch Reformed Church (ook wel Reformed Church of America of RCA genoemd) en de Christian Reformed Church (enigszins te vergelijken met de Gereformeerde Kerken van dr. Abraham Kuyper). Uit onvrede over vrijzinnige tendenzen in de RCA en over een al te voorwerpelijke prediking in de CRC scheidden sommigen zich af van deze kerkverbanden. Hier ligt het begin van de Netherlands Reformed Congregations in dit deel van Amerika. In 1883 werd Passaic

geïnstitueerd; in 1906 was dit het geval met Paterson.

In de jaren 1948 tot 1951 stond ds. C. Hegeman in Paterson. Hij diende daar een tweede gemeente van de Netherlands Reformed Congregations, die van People's Park. Wie het boek In verafgelegen streken van L. Vogelaar leest, komt onder de indruk van Hegemans onvermoeibare inzet voor leden van de Gereformeerde Gemeenten die in de Verenigde Staten een nieuw bestaan zochten op te bouwen. Zelfs de koningin gaf tijdens een bezoek aan dit gebied blijk van haar grote waardering voor het werk van deze ijverige predikant.

Twee gemeenten

Tegenwoordig bevinden de zojuist genoemde gemeenten zich niet langer in Paterson en Passaic. Ze zijn inmiddels verhuisd naar Franklin Lakes en Clifton. Toen de gemeente van Paterson People's Park erg klein was geworden, werd ze samengevoegd met die van Franklin Lakes. De gemeente van Franklin Lakes wordt momenteel bediend door ds. J. den Hoed, terwijl het kleine Clifton vacant is sinds het vertrek van ds. H.D. den Hollander naar Fort Macleod in Canada.

Voor de geschiedenis van Franklin Lakes is erg boeiend te noemen. Zij is beschreven in Ebenezer, het jubileumboek dat in 2006 ter gelegenheid van het honderdjarig bestaan van deze gemeente verscheen. De geschiedenis van Clifton is in het kort geschetst door dr. E. Nieuwenhuis in een themanummer van de Banner of Truth (de Noord Amerikaanse "Saambinder"). Dit nummer, dat uitkwam in september 2007, hield zich bezig met de honderdjarige herdenking van de Vereniging van Kruisgezinden en Ledeboerianen in 1907, maar gaf ook aandacht aan onze gemeenten in Noord Amerika.

De bekendste leider van deze chassidische Joden heette Rebbe Mendel Menachem Schneerson. Tot het uur van zijn sterven hoopten velen van zijn volgelingen dat hij zich op de Olijfberg zou openbaren als de langverwachte Messias.

Joden in Brooklyn

We gaan nog even terug naar New York. De conferentie is immers nog niet begonnen en we hebben een uitnodiging gekregen van een ouderling uit Clifton om een rabbijn te vergezellen op zijn wekelijkse tocht door de wijken van New York waar veel Joden wonen. We hebben de aardige rabbijn - hij heet Jitschak - al eens eerder ontmoet in het huis van de gastvrije ouderling en zijn gezin. Eigenlijk is het geen rabbijn, maar een "rebbe". Hij behoort namelijk tot de zogenaamde Chabad-beweging. Deze secte binnen het ultra-orthodoxe jodendom heeft haar wortels in het Oost-Europese stadje Lubawitch en kenmerkt zich door grote levensblijheid, veel sociale activiteiten en een diepe betrokkenheid op hun rabbijnen. De bekendste leider van deze chassidische Joden heette Rebbe Mendel Menachem Schneerson. Heel zijn leven heeft hij in New York gewoond. Tot het uur van zijn sterven hoopten velen van zijn volgelingen dat hij zich op de Olijfberg zou openbaren als de langverwachte Messias. Schneerson reisde echter niet naar Jeruzalem, maar bleef in Brooklyn en overleed aan de gevolgen van een serie hersenbloedingen. Nu de geestelijke leider er niet meer is, troosten sommige van zijn aanhangers zich met de gedachte dat hij spoedig uit de doden zal opstaan.

De dag nadat ik was voorgegaan in Clifton nam Rebbe Jitschak ons mee naar New York, waar hij geitemelk en ander kosher voedsel moest bezorgen

bij zijn geloofsgenoten. En zodoende kwamen we terecht in de bekende en beruchte wijk Brooklyn, waar naast vele Joden ook talrijke "African Americans" wonen. Opnieuw moesten we aan de Nederlandse kolonisten denken - Brooklyn heette vroeger natuurlijk gewoon Breukelen, maar welke doorsnee Amerikaan kan zoiets uitspreken? Maar vooral vulden mijn gedachten zich met fragmenten uit de boeken van Chaim Potok, de Amerikaans-Joodse schrijver die als geen ander het kleurrijke maar soms ook benauwende leven van de chassidische gemeenschap in Brooklyn heeft beschreven.

Intussen had zich een levendig gesprek met onze Joodse vriend ontwikkeld. Voor een buitenstaander leek het er veel op dat we elkaar koste wat het kost wilden bekeren, en misschien was dat ook wel zo, maar geen van beiden was daarin erg succesvol. Het gesprek werd trouwens iedere keer afgebroken als de druk pratende rebbe met horten en stoten zijn auto tot stilstand bracht voor de deur van de volgende klant. Het was een verademing toen we in een andere Joodse wijk - het leek wel hartje Jeruzalem - een kosher restaurant ontdekten en samen de benen konden strekken. Daarna was het tijd om terug te keren naar ons logeeraadres in Clifton en me voor te bereiden op de conferentie.

(wordt vervolgd)

Lethbridge, Canada, ds. C. Sonneveld

Samen met de architect is gelet op een aantal belangrijke zaken zoals constante temperatuur en het beheersen van de luchtvochtigheid. Dit heeft niet alleen te maken met het bewaren van de soms (zeer) oude boeken, maar ook met een stuk verantwoordelijkheid naar degenen die vele boeken in de afgelopen jaren hebben geschonken.

Wat de temperatuur betreft: tot op heden is de bibliotheek van warmte voorzien door middel van een radiator. Het nadeel hiervan is dat de boeken in de directe omgeving te warm worden en krom gaan trekken. De boeken die verder bij de radiator vandaan staan kunnen iets vochtig worden. Te droog of te vochtig is allebei niet goed voor de boeken. Vandaar dat er gekozen is voor lucht- en vochtbeheersing.

Om de boeken tijdens de verbouwing zo goed mogelijk te beschermen tegen vuil en stof, is besloten alle rubrieken van de begane grond te verplaatsen naar de ontmoetingsruimte van de school. Eerst is de vloer gestut van de ruimte waar de boeken een paar weken zullen staan. Bijna 17.000 boeken moesten uit de schappen, de stellingen gedemonteerd, gemonteerd en de boeken weer worden teruggeplaatst. Twee dagen is er hard gewerkt en nu staan alle 17.000 boeken aan de andere kant van de muur. Gelukkig wilde kantoorinrichter Piet Hoekman uit Yerseke deze verhuizing voor zijn rekening nemen. Hij is deze dagen bijgestaan door zijn schoonzoon en had daarnaast ook iemand (een kleinzoon van oud-curator Kriekaard) ingehuurd die voor zichzelf werkt. Eerlijkheid gebiedt te schrijven dat het overbrengen van vele 'oudvaders' met de nodige zorgvuldigheid is gedaan.

Een volgende keer hopen we u iets te kunnen melden van het verdere verloop van deze grote verbouwing. En we hopen dat u de bibliotheek ook financieel niet wil vergeten.

Schenkeningen blijven welkom en het afgelopen kwartaal zijn gebruikte boeken, brochures en foto's geschonken door: N.N. te B. en N.N. te L. via student v. Rijswijk / Mevr. J. v. D.K. te W. via J. M. / Kerkenraad van Rijssen-Zuid uit de kerkenraadbibliotheek via student Mulder / Van Fam. K. te R.-I.J. / Dhr. J. T. te T. / Fam. G. te C.a.d.I.J. / Fam. C. v.d. B. te N. via student Maljaars / N.N. te W. via J. G. te H. / Mevr. J. R. te W. via ds. G.J. v. A. / H. M. te A. / Fam. G. te A. / L. V. te S.

Nieuwe uitgaven zijn ontvangen van: Dhr. H. Bouter van **Uitgeverij Boeken om de Bijbel te Gouda**, via J. Mastenbroek; J.N. Darby / The Watching Servant - H. Bouter / Het zeventvoudig 'wee!' van Christus over het farizeïsme - H. Bouter /

Uit de bibliotheek

Een aantal 'Saambinders' terug is door de redacteur aandacht besteed aan de verbouwing van onze school en bibliotheek. Zelfs het Reformatorisch Dagblad vond het een reden tot vermelden waard. In deze rubriek willen wij u graag op de hoogte houden wat deze verbouwing voor de bibliotheek betekent.

Na de goedkeuring van onze Generale Synode zijn plannen voor het uitbreiden van de school en van de bibliotheek verder uitgewerkt. Het aantal vierkante

meters voor de bibliotheek op de begane grond zal worden uitgebreid. Een totaal nieuwe indeling van rubrieken en stellingen is op papier gezet. Het aantal meters boekenplank kan met bijna 200 meter worden vermeerderd. Rubrieken die in de afgelopen jaren naar de kelder waren verplaatst, kunnen straks weer een plaats op de begane grond krijgen. Hierdoor ontstaat een beter overzicht en zijn de studieboeken beter bereikbaar. Samen met de leverancier voor archiefinrichting is gekeken hoe iedere centimeter optimaal gebruikt kon worden.

Leven in de tussentijd - H. Bouter / De Reis van de Ark van het Verbond : van de berg Sinai naar de Moria - H. Bouter, e.a. / De legerplaats van de heiligen : Studies over het thema 'de legerplaats' in het Oude en Nieuwe Testament - P.R. Wilkison / For Zion's Sake : Christian Zionisme and the Role of John Nelson Darby.

De Theologische Universiteit te Kampen: J.Y. Kim / The Relation God and Salvation Soteriological Implications of the Social Doctrine of the Trinity - Jurgen Moltmann, Catherine LaCugna, Colin Gunton : Academisch proefschrift.

De Bond van Vrouwenverenigingen der Geref. Gemeenten, via Mevr. M.A. Heikoop-Gorter: ds. J.M.D. de Heer en ds. A.A. Brugge / Het gezag van Gods Woord: Referaten Regioavonden te Meliskerke en Dordrecht.

De Kerkenraad Gereformeerde Gemeente te Soest, via de redacteur Dhr. W. Verhoog: De fontein des levens : 50 jaar Gereformeerde Gemeente Soest 1858-2008.

Mr. G. Moerdyk te Portage: Church & School Directory, 2008 Yearbook : Uitgave van Netherlands Reformed Congregations & Christian Educational Association.

De Theologische Universiteit van de Chr. Gereformeerde Kerken in Ned. te Apeldoorn: W.A. den Boer / Duplex amor Dei : Contextuele karakteristiek van de theologie van Jacobus Arminius (1559-1609) : Proefschrift. Uitgave van het Instituut voor Reformatorisch onderzoek.

Uitgeverij De Banier te Bunnik: J. Krijgsman / Zaaïen in de Jordaan : Impressie van het evangelisatiewerk in Amsterdam. De voorzitter van ons deputaatschap Kerkrecht: De Dordtse Kerkorde : Met inleiding, aantekeningen en toelichting voor hedendaags gebruik. - In goede orde : Handleiding en toelichting bij de kerkelijke rechtsgang : Uitgave op last van de Generale Synode 2007 van de Geref. Gemeenten door het Deputaatschap Kerkrecht.

De Wachter Sions te Opheusden, via dhr. M. Meijering: De schat in een aarden vat : Bevestigingspredikatie door ds. J. Roos en intredepredikatie door ds. A. Geuze te Gouda.

De Kerkenraad Gereformeerde Gemeente te Dinteloord: Hoe lieflijk zijn Uw woningen : 75-jarig bestaan Gereformeerde Gemeente Dinteloord, 1929-2004. Ook voor de (hulp)docenten en studenten.

De Jubileumcommissie Basischool te Teuge, via student Baaijens: Eben Haëzer basisschool : 75 jaar School met den Bijbel Teuge (locatie Teuge en Apeldoorn).

Uitgeverij Den Hertog te Houten, via dhr. A. Bel: B. Hooghwerff / De beloofde

dominee : Uit het leven van ds. D. Bresser en zijn geestverwanten - Ds. P. van Ruitenburg / Aan moeder - Ds. P. van Ruitenburg / Naar de kerk : 52 bijbeloverdenkingen over kerkgang - Ds. G.J. van Aalst, e.a. / Met innerlijke ontferming bewogen : Twaalf preken - Ds. J. Westerink / Leer Mij volgen : over het volgen van de Heere Jezus in het dagelijks leven.

De Kerkenraad Gereformeerde Gemeente te Oud-Beijerland, via dhr. A.W. de Winter: Ds. C. van Krimpen / Het is alles van U (7 preken).

Zending Gereformeerde Gemeenten: Zonder Mij kunt gij niets doen: Jaarverslag 2007.

Totaal zijn 425 boeken en 373 brochures ontvangen.

Daarnaast van dhr. J.P. Sinke te Krabbendijke: CD-rom met foto's van het kerkgebouw van de nu opgeheven Geref.

Gemeente te Haarlem voor ons fotoarchief.

Giften via Postbankrekeningnummer **3372627** zijn ontvangen van: Z. te M. / P. te G. / Vrouwen Ver. Rijssen-Zuid na lezing student G.W.S. Mulder / B. te V. / V. te K. / Geref. Gem. te Capelle / Br. B. te N. / Geref. Gem. te Terneuzen / Vr. Ver. Terwolde de Vecht tijdens hun bezoek / CGO-groep Goes tijdens hun bezoek / Jeugdver. +16 Terwolde de Vecht na lezing student A.P. Baaijens / Geref. Gemeente Den Haag na lezing van dhr. J. Mastenbroek / Vr. Ver. Rijssen-Noord tijdens hun bezoek. Totaal het mooie bedrag van € **1448.80**. Alle gevers en geefsters, ook zij die een lezing hebben verzorgd, hartelijk dank.

Een hartelijke groet, vanuit een stoffig kantoor aan de Boezemsingel.

Rotterdam,

M. Bal

KERKNIEUWS

■ Beroepingswerk

BEROEPEN

Te Doetinchem:

ds. J.M.D. de Heer te Middelburg-Centrum;

Te Westzaan:

ds. A.J. Gunst te Nieuwerkerk;

Te Goudswaard: ds. P. Mulder te Veen.

AANGENOMEN:

Elspeet:

ds. G. van Manen te Middelharnis.

BEDANKT

Voor Drachten:

ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom;

Voor Ermelo:

ds. A. Schreuder te Rijssen-Zuid;

Voor Groningen:

ds. M. Karens te Werkendam;

Voor Krabbendijke: ds. A.H. Verhoef te St. Catharines (Ontario-Canada);

Voor Oostkapelle: ds. J.J. Tanis te Kampen;

Voor Rotterdam-IJsselmonde:

ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom;

Voor Rotterdam-Zuidwijk:

ds. C.G. Vreugdenhil te Vlissingen;

Voor Sint Annaland:

ds. G.J. van Aalst te Klaaswaal.

■ TER HERINNERING

(voor ambtsdragers)

Speciaal voor ambtsdragers worden er

dit najaar bijeenkomsten gehouden rondom In goede orde en de nieuwe uitgave met toelichting van de DKO. Voor de regio van de PS Zuid hopen we deze bijeenkomst te houden op **zaterdag 25 oktober van 10.00 tot 12.00** uur in het kerkgebouw van de gemeente van 's Gravenpolder. Nadat er vanuit het deputaatschap Kerkrecht een inleiding is verzorgd, zal er ruime gelegenheid zijn tot het stellen van vragen en gesprek daarover.

■ AANGEPASTE KERKDIENTST TE HARDINXVELD-GIESSENDAM

Op zaterdag 25 oktober zal er in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Hardinxveld-Giessendam een aangepaste kerkdienst voor mensen met een verstandelijke handicap worden gehouden. In deze dienst, die om 15.00 uur begint, hoopt ds. W.J. Karels voor te gaan. Het thema van de preek is: "Elia bij de berg Horeb", n.a.v. 1 Kon. 19:9-21. Iedereen is hartelijk welkom.

■ MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK 2008

Pag. 54, **EMERITUSPREDIKANTEN.**

M.i.v. 21 oktober a.s. is het adres van ds. T.M. van Dijk: Wilhelminalaan 67, 5306 XA Brakel, tel. 0418-67 13 10.

■ JONGERENHERVORMINGS- AVONDEN

De JBG organiseert op **25 oktober**, aanvang 19.30 uur, een tweetal jongerenherlevingsavonden, met als thema "Gods dynamie".

Goes

Locatie: Maria Magdalenakerk. Medewerkers: mannenkoor "Ethan" uit Yerseke o.l.v. Job Oostdijk en Instrumentaal ensemble "Klein Intermezzo". Cees van der Hart, orgel. Appelwoord: ds. C.J. Meeuse. Algehele leiding: S.J. van Leeuwen.

Rhenen

Locatie: Cunerakerk. Medewerkers: Ridderkerks mannenkoor o.l.v. Henri Adema en Instrumentaal ensemble "Animato" o.l.v. Ton Adema. Bert Roest, orgel. Appelwoord: ds. B. van der Heiden. Algehele leiding: L.A. Kroon.

■ VERSLAG VERGADERING CLASSIS MIDDELBURG, 12 SEPT. 2008 TE VLISSINGEN

Ds. D.W. Tuinier opent de classisvergadering, namens de roepende kerk van Oostkapelle, met het laten zingen van Ps. 119:17 en 83. Daarna gaat hij voor in gebed. Vervolgens leest hij Markus 6:30-44 en spreekt een openingswoord.

Het moderamen wordt als volgt samengesteld: preses: ds. G.J.N. Moens, assessor: ds. J.M.D. de Heer, quaestor: ouderling B. Sturm en scriba: ouderling S. Riemens

Er is een brief ingekomen van het Walchers Mannenkoor betreffende de Hervormingsavond op 31 oktober in de Ter Hoogkerk. Het mannenkoor kan de organisatie weer op zich nemen. Spreker zal ds. D.W. Tuinier zijn.

Van het Regionaal Diaconaal Comité is er een brief ingekomen met de melding van een vacature, i.v.m. het vertrek van classisdiaken A. Dingemans. Zij stelt voor om J. Wisse, diaken te Meliskerke, te benoemen als classisdiaken. De classis gaat hiermee akkoord

Ook is er een verslag van de vergadering van de Vrijwillige Thuiszorg op 8 april 2008.

Tevens is een brief van de Gomaruscommissie ingekomen met het voorstel om in de vacature van ouderling Van Cadzand van Oostburg ouderling P.P. Eikelboom uit Terneuzen te benoemen. Dat is akkoord.

Vervolgens is er een schrijven van het Calvijn College. Er komt een Adviesraad van de kerken. Van iedere classis kan er een ambtsdrager aangesteld worden. Wie kan participeren in deze Adviesraad

MEDEDELING VAN DE ADMINISTRATIE

Bij dit nummer treffen de zelf betalende abonnees een acceptgiro voor de betaling van het abonnementsgeld over de periode oktober 2008 t/m maart 2009 aan. Het abonnementsgeld over deze periode bedraagt € 11,50.

Wilt u a.u.b. bij uw betaling gebruik maken van de acceptgiro en deze betaling binnen veertien dagen uitvoeren? Helaas wordt het abonnementsgeld door sommigen erg laat betaald. Dit geeft veel extra, onnodige administratiekosten. Overbetalingen worden, zoals vanouds, zeer op prijs gesteld.

Bedragen boven de € 11,50 worden bij de verwerking geboekt als overbetaling. Het positieve saldo van De Saambinder komt ten gunste van de Emerituskas.

Indien u via automatische overschrijving, per telegiro of telebank betaalt, wilt u er dan voor zorgen dat de betaling wordt overgemaakt naar ons Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-abonnementen, Woerden, onder vermelding van het betalingskenmerk en/of het relatienummer?

Van deze gelegenheid maken wij gebruik om de vele abonnees die (regelmatig) een overbetaling doen hartelijk te bedanken. Hieruit blijkt dat velen ons weekblad waarderen. Het is hartverwarmend dat te mogen constateren. Nogmaals hartelijk dank.

De Saambinder - abonnementen

van de kerken? Ds. De Heer zal dit doen en ouderling S. Riemens wordt als secundus aangewezen. Besloten wordt dat de classis gelegenheid heeft de vertegenwoordiger wat mee te geven voor het overleg. Ook besluit de classis om "contact Calvijn College" voorlopig tot een vast punt te maken op de agenda van de classis.

Het jaarrapport 2007 met de begroting 2008 van het kerkblad Gomarus wordt daarna aan de orde gesteld. Een afgevaardigde heeft een vraag over de inhoud van de Gomarus. De aankondiging in ons classicaal kerkblad van een mannenochtend met o.a. als spreker Henk Binnendijk lijkt hem niet correct. De commissie wordt verzocht om hierover eens na te denken en op een volgende vergadering hierop te reageren. Verder wordt opgemerkt dat het verwonderlijk is, dat geen enkele predikant bij de redactie is betrokken. Mogelijk kan het aangepast worden en kunnen predikanten aan de redactiecommissie toegevoegd worden, zodat er in de toekomst samen beleid gemaakt kan worden. De commissie wordt gevraagd zich hierop te beraden en zo mogelijk met een voorstel hiertoe te komen voor de eerstvolgende classisvergadering. Een afgevaardigde merkt nog op dat er een mogelijkheid moet zijn om op korte termijn te reageren op de inhoud van de Gomarus. Dit kan gericht worden aan de hoofdredacteur: ouderling G.A. Terlouw of aan de secretaris van de commissie, ouderling W. de Visser.

Als roepende kerk voor de eerstvolgende classisvergadering wordt de gemeente van Terneuzen aangewezen. De vergadering zal gehouden worden op

maandag 2 februari 2009 te Middelburg-Zuid, aanvang 9.30 uur.

De preses dankt een ieder voor de inbreng en de goede wijze van vergaderen. Tenslotte verzoekt ds. Moens aan ouderling Van der Maas van de roepende kerk om te eindigen. Hij laat zingen Psalm 42:5 en 7 en eindigt met dankgebed.

scriba ouderling S. Riemens

■ VERSLAG VERGADERING CLASSIS GOES 8 SEPT. 2008

De consulent van de roepende kerk Kortgene, ds. G.J. Baan, opent de vergadering met het laten zingen van Psalm 68:8, hij leest Psalm 68:10-21 en gaat voor in gebed.

Eerst worden enkele vermeldenswaardige zaken gememoreerd.

Ds. A.F. Honkoop, emeritus-predikant van Goes is op de leeftijd van 86 jaar overleden, hij diende o.a. de gemeente Goes van 1953-1965.

Ouderling M. Verschuure te Krabbendijke is op 81-jarige leeftijd overleden, hij diende de gemeente van Krabbendijke bijna 45 jaar als ouderling.

Oud-ouderling J. Spijk te Goes is op 77-jarige leeftijd overleden, hij diende de gemeente van Goes gedurende 37 jaar als diaken en ouderling, vele jaren was hij scriba.

Oud-diaken A.G. Eggebeen te Goes is op leeftijd van 76 jaar overleden, hij diende de gemeente van Goes 18 jaar als diaken.

Ds. C. van Krimpen nam het beroep aan naar Yerseke en is daar inmiddels bevestigd.

Ouderling L. Nieuwenhuize te Yerseke en ouderling M. van Damme te Nisse waren 25 jaar ambtsdrager.

Dhr. C.I. Kole te Kapelle-Biezeling was 40 jaar koster en dhr. J.J. Verdonk te 's-Gravenpolde was 25 jaar organist.

Ouderling J. Otte te Kapelle en ouderling A. de Pater te Krabbendijke zijn door het Deputaatschap voor de Zending benoemd als evangelist voor Albanië.

Vervolgens spreekt de tijdelijke preses een kort openingswoord n.a.v. het voorlezen Schriftgedeelte, met name vers 16 en 17: *"De berg Basan is een berg Gods; de berg Basan is een bultige berg. Waarom springt gij op, gij bultige bergen? Deze berg heeft God begeerd tot Zijn woning; ook zal er de Heere wonen in eeuwigheid"*. Het moderamen wordt als volgt samengesteld: preses ds. G.J. Baan, assessoren: ds. M. Golverdingen en ds. C.J. Meeuse; scriba: oud. S. Boogaard en quaestor: oud. L.J. Goud.

Het College van Bestuur en de Raad van Toezicht van het Calvijn College verzoeken om een ambtsdrager aan te wijzen die wil participeren in de Adviesraad van kerken. Op voorstel van het moderamen benoemt de classis ds. M. Golverdingen, met als secundus ds. C.J. Meeuse.

Het jaarverslag 2007 classicale evangelisatiecommissie geeft geen aanleiding tot vragen of opmerkingen. Evangelist Van Setten zou aanwezig zijn om een toelichting te geven op het werk in Merksem; hij is wegens huiselijke omstandigheden helaas verhinderd. De Heere moge hem met zijn gezin, in het bijzonder zijn zoon, waar zulke grote zorgen om zijn, willen gedenken.

De classis contracta is tweemaal bijeen geweest in verband met de overkomst van predikanten: ds. Golverdingen naar Waarde en ds. Van Krimpen naar Yerseke. Naar aanleiding van deze verslagen vraagt de kerkenraad van Kruijningen of er voor Krabbendijke een tweede consulent kan worden aangewezen omdat dit consulentschap voor ds. Hoogerland een behoorlijk zware belasting is. Ds. Van Krimpen is bereid om dit op zich te nemen. De classis gaat akkoord met de verdere verdeling van de consulentschappen die er nu als volgt uit ziet:

- ds. G.J. Baan: Hoedekenskerke, Kamperland, Kortgene en Waarde;
- ds. M. Golverdingen: Kapelle en Rilland-Bath;
- ds. E. Hakvoort: Borssele, Kruijningen en Nisse;
- ds. G. Hoogerland: Krabbendijke (1ste consulent) en Goes;
- ds. C. van Krimpen: Krabbendijke (2de consulent) en Wolphaartsdijk;
- ds. C.J. Meeuse: 's-Gravenpolder, Nieuwdorp en Yerseke.

Het jaarverslag van de aangepaste catechisatie geeft geen aanleiding tot opmerkingen of vragen. De preses spreekt de wens uit dat dit prachtige werk vele van onze kinderen tot zegen mag zijn en dat ook diegenen die deze catechisatie geven, kracht en wijsheid van de Heere mogen ontvangen.

Bij de Protestantse Interkerkelijke Commissie voor Geestelijke Gezondheidszorg in Ziekenhuizen en Tehuizen in Goes komt een vacature door het bedanken van ouderling C. de Frel uit Goes. De kerkenraad van Goes stelt voor de classisdiaken J.H. Murre uit Goes in deze vacature te benoemen. De classis gaat met dit voorstel akkoord.

Naar aanleiding van het financiële jaarverslag van Kerkelijk Nieuws vraagt een der afgevaardigden of een reserve van € 50.000 niet wat aan de hoge kant is. De voorzitter van de Financiële Commissie van Kerkelijk Nieuws, ouderling L.J. Goud, antwoordt dat die reserve inderdaad hoog is, maar die is ontstaan doordat de advertentieopbrengsten ieder jaar weer hoger zijn dan verwacht was. Het is het beleid van de Financiële Commissie om terughoudend te zijn met verhoging van abonnementsgelden, zodat

de reserve naar een aanvaardbaar niveau zal teruggebracht worden. De classis neemt genoegen met deze uitleg. In een begeleidend schrijven wordt melding gemaakt van een wijziging in het formaat van Kerkelijk Nieuws; met ingang van 2009 zal het formaat gelijk zijn aan het formaat van De Saambinder. De classis neemt daar zonder nadere bespreking kennis van.

In een jaarverslag geven de classisdiaken een overzicht van hun voornaamste werkzaamheden in 2007. De vergadering neemt hier kennis van. Er worden geen vragen gesteld of opmerkingen gemaakt. De kerkenraad van Krabbendijke wordt aangewezen als roepende kerk om de classis samen te roepen op woensdag 7 januari 2009 om 19.00 uur in de Sionkerk te Goes.

De preses dankt alle afgevaardigden voor de wijze waarop we mochten vergaderen. De Heere geve ons genade en wijsheid voor het vervullen van ons ambt. Op verzoek van de preses eindigt ouderling M. Blankenstijn van Kortgene met het laten zingen van Ps. 138:3 en dankgebed, waarna de preses de vergadering sluit.

S. Boogaard, scriba

BERICHTEN

■ JUBILEUM KOSTER TE 'S-GRAVENZANDE

Op 3 oktober jl. was het 25 jaar geleden dat dhr. A. Rijsdam aantrad als koster van onze gemeente. Reeds vóór zijn vaste aanstelling hield hij mét zijn vrouw ons oude kerkgebouw schoon. Een officiële aanstelling was nodig met het oog op het in gebruik nemen van ons nieuwe kerkgebouw. Gedurende deze 25 jaar verzorgde dhr. Rijsdam het kosterswerk samen met zijn vrouw. Op 3 oktober mochten we als kerkenraad en gemeente dit samen met hen gedenken. Het kostersechtpaar werd door de preses van de kerkenraad, ouderling M.J. van der Meer, toegesproken en Gods onmisbare zegen toegewenst.

Kerkenraad Geref. Gemeente 's-Gravenzande

■ KONINKLIJKE ONDERSCHIEDING

Op 21 februari 2008 was diaken W. Voogt 40 jaar ambtsdrager. Op 3 oktober jl. heb-

ben wij bij dit gedenkwaardige feit stilgestaan en tevens afscheid van hem als diaken genomen.

Tijdens deze bijeenkomst werd hem door wethouder L. Geluk van de gemeente Rotterdam een koninklijke onderscheiding uitgereikt; hij is benoemd tot lid in de Orde van Oranje-Nassau. Diaken Voogt is jarenlang penningmeester geweest en is van veel betekenis geweest voor de bouw en het onderhoud van ons kerkgebouw. Daarnaast participeerde hij als diaken in verschillende instellingen, zoals de SGZZH en Agathos. Zijn inzet als hulp-ouderling hebben wij altijd gewaardeerd. Wij zijn de Heere dankbaar voor hetgeen Hij ons in br. Voogt en zijn vrouw, als hulpe tegenover hem, geschonken heeft. Wij wensen hen als kerkenraad in hun verdere leven Gods onmisbare zegen toe.

Kerkenraad Geref. Gemeente Hoogvliet

■ VELUWSE PSALMZANGAVOND

Op **zaterdag 18 oktober** wordt er in de Oude kerk te Ede een Veluwse psalmzangavond gehouden. Ds. A. Verschuure verzorgt een meditatie over elk van de te zingen psalmen en Martin Weststrate begeleidt de samenzang. Collecte t.b.v. de GBS. Aanvang: 19.00 uur.

■ DATHEEN-SAMENZANGAVOND IN NIEUW-LEKKERLAND

De Stichting Musica Sacra organiseert op **zaterdag 25 oktober** een Datheen-samenzangavond in de Dorpskerk te Nieuw-Lekkerland, aan de Lekdijk. Het orgel zal worden bespeeld door Pieter Heykoop. Collecte t.b.v. Stichting China. Aanvang: 19.30 uur.

■ HERDENKING 400 JAAR NADERE REFORMATIE

Stokosmos hoopt op **zaterdag 18 oktober** een bijeenkomst te organiseren in de raadszaal van het oude Belfort te Sluis. Ds. C.J. Meeuse zal dan een toelichting geven op zijn boek over Jacobus Koelman. Aansluitend zal burgemeester J. Sala een informatiebord over Jacobus Koelman onthullen op de locatie van de St. Janskerk, de kerk waar Koelman predikant was. Aanvang: 14.00 uur. Iedereen is van harte welkom.

■ HELPENDE HANDEN

Op **zaterdag 25 oktober** is er een contactdag voor mensen met een lichamelijke handicap in een zaal van de kerk van de Geref. Gemeente te 's-Gravenpolder, Langeweg 61. Aanvang: 10.30 uur. Dhr. K. Karels en mevr. M.H. Karels-Meeuse hopen iets te vertellen over en te laten zien van het werk van ds. Robert Murray Mc Cheyne. Ook belangstellenden zijn welkom. Bij deelname aan broodmaaltijd graag hiervoor opgave doen vóór 22 oktober bij het secretariaat: mevr. J. Westdorp, Aalbersestraat 1, 4463 TB Goes.

■ STUDIEDAG FEBE TE VEENENDAAL (RECTIFICATIE)

De juiste datum waarop de in De Saambinder van 2 oktober aangekondigde studiedag van Febe wordt gehouden is: donderdag 20 november.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 19 OKTOBER 2008

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. Tuinier; Aalst 14.30 uur ds. Melis; Alblasterdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Alphen a/d Rijn 19.00 uur ds. L. Blok; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Vischer; Amsterdam-Noord 18.30 uur ds. Labee; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur ds. Brugge; Arnhem 16.30 uur ds. Kattenberg; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. Terlouw; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur stud. G.W.S. Mulder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 10.00 en 19.00 uur stud. IJsselstein; Bodegraven 16.30 uur ds. Paul; Boskoop 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. L. Blok; Breda 19.00 uur ds. L. Blok; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. Moerkerken en 15.30 uur stud. Boeder; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00

uur ds. Van Boven; Delft 10.00 uur ds. Paul; Deventer 18.00 uur ds. Kleppe; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. Schipper; Doetinchem 9.30 (Dovendienst) en 19.00 uur (Dovendienst) ds. M. Karens; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Ede (Verlengde Maanderweg 33) 12.15 uur (H.A.) ds. F. Mulder; Eindhoven 10.00 en 15.00 uur stud. Bredeweg; Elspeet 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. Beens; Emmeloord 19.00 uur ds. Bakker; Enkhuizen 10.00 en 16.00 uur (H.D.) ds. Heijkamp; Enschede 15.00 uur ds. De Wit; Enter 19.00 uur ds. Kattenberg; Ermelo 19.00 uur ds. Visscher; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. Meeuse en 14.00 uur leesdienst; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. Driessen; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Hakvoort en 14.00 uur leesdienst; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. Bakker;

Haamstede 14.30 uur ds. Schipper; Hardinxveld-Giessendam 9.30 uur ds. De Heer en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. Joosse; Hilversum 10.00 en 16.00 uur ds. Labee; Hoogvliet 19.00 uur ds. Terlouw; Houten 11.00 en 17.00 uur leesdienst; Kampen 9.30 en 15.00 uur leesdienst; Kapelle-Biezeling 9.30 en 18.00 uur ds. Baan en 14.00 uur leesdienst; Katwijk aan Zee 18.30 uur stud. Maljaars; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijkbroek 10.00 en 19.00 uur leesdienst; Krabbendijke 14.00 uur ds. Baan; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Kriningen 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. Hoogerland en 14.00 uur leesdienst; Leerdam 15.00 uur stud. Van Rijswijk; Leiderdorp 15.30 uur ds. W. Harinck; Lelystad 9.30 uur ds. Kattenberg en 16.00 uur leesdienst; Lisse 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. Moens; Middelburg-Centrum 9.30, 14.00 en 18.30 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. Van Manen; Mijdrecht 10.00 uur ds. Verweij en 15.30 uur ds. Van der Net; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur (doventolk) ds. C. Harinck; Naaldwijk 19.00 uur ds. Driessen; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Vermeij; Nieuwdorp 14.00 uur ds. Tuinier en 18.30 uur ds. Moens; Nieuwer ter Aa 10.00 en 19.15 uur (H.A.) ds. Van der Net; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur ds. Gunst; Nieuwe Tonge 14.30 uur ds. Van Manen; Nijkerk (Adres: Melkrijder 15) 9.30 uur leesdienst en 19.00 uur ds. Van Belzen; Nisse 14.30 uur ds. Meeuse; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Boogaard; Oostkapelle 15.00 uur ds. Tanis; Opheusden 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur stud. Boeder; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. P. Blok; Rhenen 10.00 en 18.00 uur stud. Van Rijswijk; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. De Leeuw; Ridderkerk-Slikerveer 15.30 uur ds. De Waard; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. Van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rilland-Bath 14.00 uur ds. Golverdingen (H.D.); Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. W.J. Karels en 14.30 uur ds. De Leeuw; Rotterdam-Centrum 10.00 en 17.00 uur ds. Mijnders; Rotterdam-IJsselmonde 15.00 uur ds. W.J. Karels; Rotterdam-Zuidwijk 14.30 uur ds. P. Mulder; Scherpenisse 14.00 uur ds. De Jongste; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. Verschuure; Scheveningen 19.00 uur ds. Clements; Sliedrecht (Middeldiepstraat 31) 12.00 en 19.00 uur ds. De Heer; Spijkenisse 19.00

uur ds. Silfhout; Sprang-Capelle 18.00 uur stud. Bredeweg; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. De Waard; Terneuzen 15.00 uur ds. Van Gelder; Terwolde-De Vecht 9.30 uur ds. J. Karels en 14.30 uur ds. Brugge; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. De Jongste en 14.30 uur leesdienst; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Utrecht 10.00 uur ds. Kleppe en 16.30 uur ds. Verweij; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. Van Belzen; Vlaardingen 19.00 uur ds. Joosse; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. Golverdingen en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. Tanis; Wierden 15.00 uur ds. Schreuder; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. Hakvoort; Yerseke 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. Van Krimpen en 14.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Van Ekeveld; Zoetermeer 15.30 uur ds. A.B. van der Heiden (H.D.); Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. Veenendaal; Zwolle 9.30 en 19.00 uur leesdienst.

■ DINSDAG 21 OKTOBER 2008

Borssele 19.30 uur ds. Hoogerland; Dirksland 19.30 uur ds. Schipper; Emmeloord 19.30 uur ds. Heijkamp (voor de GBS); Naaldwijk 19.45 uur ds. Van Manen; Oosterland 19.30 uur ds. Silfhout; Urk 19.30 uur ds. Van Krimpen (Zending).

■ WOENSDAG 22 OKTOBER 2008

Aalburg 9.30 en 15.00 uur ds. Melis en 19.30 uur ds. Van Ekeveld; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. Van Boven; Kortgene 19.30 uur ds. Hakvoort; Leerdam 19.30 uur ds. Van Belzen; Melissant 19.30 uur ds. De Waard; Mijdrecht 19.30 uur ds. De Leeuw; Nijkerk (Adres: Melkrijder 15) 19.30 uur ds. Beens; Nisse 19.30 uur ds. Schipper; opheusden 19.30 uur ds. Pater; Rhenen 19.30 uur stud. Boeder; Rijssen-West 19.30 uur ds. De Wit; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. De Jongste; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. Verweij; Spijkenisse 19.45 uur ds. Baan; Stad aan 't Haringvliet 19.30 uur ds. Vermeij; Wageningen 19.30 uur ds. F. Mulder; Westzaan 19.30 uur ds. Van der Net; Zoetermeer 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Zwijndrecht 19.30 uur ds. Veenendaal.

■ DONDERDAG 23 OKTOBER 2008

Andijk 19.30 uur ds. Van Ekeveld; Bodegraven 19.30 uur stud. Van Rijswijk; Brakel 19.30 uur ds. Melis; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. Silfhout; Elspeet 19.30 uur ds. F. Mulder; 's-Graven-

zande 19.45 uur ds. Gunst; Kamperland 19.30 uur stud. Bredeweg; Ooltgensplaat 19.30 uur ds. Baan; Ouddorp 19.30 uur ds. Hakvoort; Oudemirdum 19.30 uur ds. Van Dieren; Puttershoek 19.30 uur ds. Van der Net; Scheveningen 19.30 uur ds. De Leeuw.

■ VRIJDAG 24 OKTOBER 2008

Middelburg-Centrum 14.30 uur ds. De Heer (huw.bev.); Veenendaal 14.00 uur ds. Pater (huw.bev.).

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar ('t Wuiver 2-a) 10.00 en 16.30 uur ev. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur ev. J. Krijgsmann; Emmen (Prinsesselaan 6-1) 9.30 en 15.30 uur ev. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2-c) 9.30 en 16.00 uur ev. S. de Visser; Merksem (Oude Bareellei 64) 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur ev. H.J. van den Boogaart.

ADVERTENTIES

De HEERE bewaart de eenvoudigen
Psalm 116: 6a

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Kootwijkerbroek heeft met droefheid kennis genomen van het overlijden van hun oudste ambtsbroeder

J.J. van den Brink

op de leeftijd van ruim 88 jaar.

In alle getrouwheid heeft hij vanaf 1968 de gemeente mogen dienen, 2 jaar als diaken en ruim 38 jaar als ouderling. De Heere gedenke aan zijn kinderen, klein- en achterkleinkinderen en heilige deze roepstem in het midden van onze gemeente.

Namens de kerkenraad, ds. G. Beens, preses
W.J. Boone, scriba

Kootwijkerbroek, 5 oktober 2008

Te koop in Hardinxveld-Giessendam

Goed onderhouden vrijstaande woning (1928) in rustige straat, nabij centrum (B-Hardinxveld) op 255 m², vrijstaande garage met zolder, mooie brede en diepe tuin, tuinhuis (2006)
Hofweerstraat 7,
Vr.pr. € 269.500,- euro k.k.
aanvaarding in overleg
info: 06-38779229 / 0184 615652

Te huur in KALAMAZOO (Michigan, USA) ons vrijstaand vakantiehuis.
Bel voor info: 001-269-6494551
of 06-51439572.

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING

G. WEGENAAR

Buurtaan West 26 tel. 0318-526641
3905 JR Veenendaal www.wegenaar.nl

Wij verzorgen begravenissen in Veenendaal, Ede, Bennekom, Wageningen, Rhenen e.o.

**Te koop gevraagd:
THEOLOGISCHE BOEKEN**
Antiquariaat Den Hertog
dhr. G.J. Zwoferink
Elzenkade 6, 3992 AC Houten,
Tel. 030-6346681

Te huur: Ruime vrijstaande woning in buitengebied van Kootwijkerbroek (max. 2 jaar) Tel. 0342-442335.

Vakantie in eigen sfeer?

Informeer naar de mogelijkheden van huur, koop en belegging.

... heel eigen

070-415 93 44, www.casafamilia.nl

CAPELLE AAN DEN IJSSEL (MIDDELWATERING) ALBERT CUYPSTRAAT 44

Scherp geprijsd en kant-en-klaar 3/4-kamerappartement. De woning is gelegen in de directe nabijheid van Ref. scholen en kerken, alsmede winkels en openbaar vervoer. Oplevering kan snel. Bel voor een afspraak met 010-2270439. Vraagprijs €129.500,- k.k.

Begrafenis Verzorging Tollenaar

Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen
Tel. 0115-612554 - **Geen crematies**

Jonge vrouw, 21 jr., leerling verpleegkundige, **zoekt** per dec.

woonruimte/kamer in omgeving Rotterdam/Hendrik Ido Ambacht
tel. 06-17612958

Koeling in uw Kerk(gebouw)

Voor elk probleem? Bel AKTIE
Tel: 010-4517471
CO2 metingen

Advies en installatieburo
Voor een vrijblijvende offerte
aktie@kliksafe.nl

KLASSE MAAKT ONDERSCHIED

Stolk Orgels
is hoofddealer van:
Johannus - Eminent
Domus - Ahlborn

**Stolk
orgels**

tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwerkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55,
Krabbendijke, Oostpolderweg 1
Nederhemert Nrd., Ormelingstraat 36
Beesd, Veerweg 14
Papendrecht, Overtoom 18

UNIEK IN PRIJS

Riante **Vakantiebungalow** Garderen
8-10 pers. v.a.g.v. wasmachine, wasdroger, vaatwasmachine etc.

Zeer geschikt voor **ouderen en of gezinnen** de weken 44 t/m 51 nog geheel vrij **profiteer van hoge kortingen**, of boek nu ook alvast uw vakantie voor volgend jaar met korting

www.recreatie-veluwe.nl reservering:
06-30883277/0622590270

Voor het leveren en leggen van **natuurstenen- en keramische vloeren**. Alleen eerste klas kwaliteit en steeds de **laagste prijs**. Tegelzettersbedrijf **J. Slingerland**, 0184-611917.

Dagje Mekkerstee...

- Interessant & ontspannend
- Ook voor een **verenigingsuitje**.
- o.a.: geitenboerderij met 350 geiten, kaasmakerij, restaurant (pannenkoeken), winkel, etc.

Open: di.-za.; 9.00-17.00u.
Hofdijksweg 34 te Ouddorp;
Tel. 0187-684050; voor info vraag naar Frans of Gerdine.

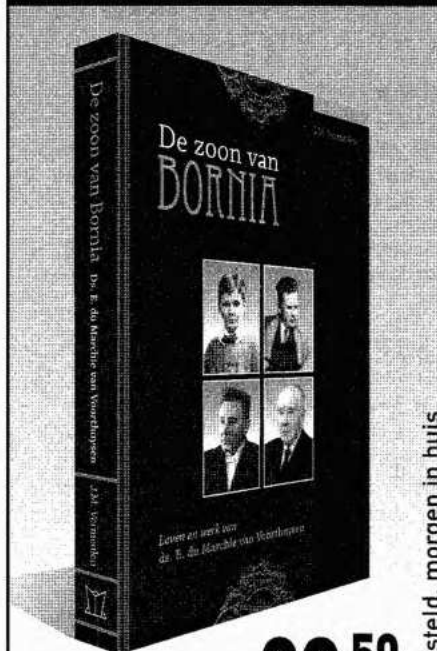
Te huur **ruime vakantiewoning** in **Zuid-Alberta**, Canada, omgeving van Lethbridge.

Prachtig gelegen, uitzicht op rivier, prairie en Rocky Mountains, dichtbij dorp en kerken.
Voor inlichtingen 00-1403-553-4023.
Hollands sprekend.

BEGRAFENISVERZORGING KINA 010 - 458 31 12

Rotterdam, Drechtstreek, Krimpenerwaard, Gouda
D.W. Schipper 010-4506626 J. Kooijman 0182-583932
Capelle aan den IJssel Gouda

Leven en werk van Ds. E. du Marchie van Voorthuysen

De zoon van BORNIA

De wonderlijke levensloop van een wereldse rijkeluijongen die befaamd en legendarisch predikant werd.

Dit boek beschrijft zijn voorgeslacht en het gezinsleven op BORNIA, in Overveen en Bloemendaal. Dan volgen het Haagse amusement, het hoenderpark in Epe en zijn studie in Apeldoorn. Vervolgens het predikantsleven in Urk, Driebergen, Sliedrecht, Leersum, opnieuw Urk en Leersum.

Auteur J.M. Vermeulen.
Ten geleide ds. T. Klok. 304 Pagina's.
150 (jeugd)foto's en 75 sprekende citaten. Prachtige uitvoering.

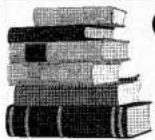
Bestel telefonisch 0345- 581635
of via www.tekstservicevermeulen.nl

Raadpleeg ons bureau ook voor uw artikelen, bedrijfsbladen, bedrijfstraining en website.

 tekstservice
VERMEULEN

Verlengde Bredestraat 47
4194 RV Meteren

Vandaag besteld, morgen in huis

't Boekenhoekje

Het adres voor verantwoorde lectuur

Leesboeken
Kinderboeken
Bijbels
(Statenvertaling)
Psalmboeken

Theologische werken
Verklaringen van
Bijbel, Catechismus e.a.
Levensbeschrijvingen
Diverse wenskaarten

Cadeau-artikelen
CD's
Muziekcassettes
Bladmuziek

Kom gerust eens snuffelen in onze gezellige winkel

Openingstijden: dinsdag t/m vrijdag van 9.00 u. tot 16.00 u. zaterdag van 9.00 u. tot 13.00 u.
Goudenregenstraat 24 - 2906 CM Capelle a/d IJssel - tel. (010) 442 22 12 - privé (010) 451 28 82

begrafenisverzorging T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, den Haag en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.

Geen crematies.

Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509

NIEUWE UITGAVEN van Gebr. Koster

14.75

ds. C.A. van Dieren

DE BLINDGEBORENE

11 preken over Johannes 9

"En voorbijgaande, zag Hij een mens, blind van de geboorte af." Zo begint de geschiedenis in Johannes 9. Zo begint ook de genezing van de blindgeborene. Christus is de Eerste! Onbegrepen zijn echter de wegen die volgen... Wat liggen er veel lessen in deze elf preken. Lessen voor de opvoeding, lessen voor het maatschappelijke leven, maar bovenal lessen voor het geestelijke leven, opdat God aan Zijn eer kome.

Geb. 123 blz.

11.90

ds. J. van Haaren

VAN GESLACHT TOT GESLACHT

Overdenkingen bij zes Psalmen

In de Psalmen heeft Gods Kerk een schat van liederen, die hun als uit het hart zijn gegrepen. Wat kunnen ze de ziel aanspreken! Er is dan ook geen stand in het geestelijk leven, of men kan die in het Psalmenboek terugvinden. In deze overdenkingen toont ds. Van Haaren een verrassend inzicht in de schriftuurlijk-bevindelijke waarheid.

Geb. 125 blz.

15.90

ds. P. Melis

HET LOON VAN ZIJN MEESTER

28 meditaties over de rede van Stéfanus

Stéfanus, een man vol des geloofs en des Heiligen Geestes, is slechts kort diaken geweest. Hij deed wonderen en grote tekenen onder het volk. In deze geschiedenis komt duidelijk uit dat waar God Zijn Kerk bouwt, satan zijn kapel bouwt.

Deze meditaties zijn niet alleen schriftuurlijk, maar bevatten vooral ook geestelijk en praktikaal onderwijs.

Geb. 176 blz.

10.00

W. Visser

ALS IK BEROOFD BEN

Rouwverwerking... een onmogelijke werkelijkheid

Dit boek van ouderling W. Visser wil een handleiding zijn bij rouwverwerking. Persoonlijke en ambtelijke ervaringen worden op herkenbare en pastorale wijze doorgegeven en de auteur geeft vanuit Gods Woord aan hoe gevoelens van rouw een plaats kunnen krijgen voor Gods aangezicht.

Geb. 100 blz.

13.90

ER IS PLAATS BIJ MIJ

Zeven preken van predikanten uit de Ger.Gem.: ds. J. Baaijens, ds. C.A. van Dieren, ds. A.B. van der Heiden, ds. B. van der Heiden, ds. C.J. Meeuse, ds. J.S. van der Net, ds. J.J. Tamis.

Deze bundel werd uitgegeven t.b.v. Ger. Gem. Den Helder.

Geb. 138 blz.

Uitgeverij Boekhandel verkrijgbaar bij de boekhandel

Gebr. Koster

Nairacstraat 17, 3771 AW Barneveld
Tel. 0342 - 41 69 86

www.gebrkoster.nl

Te huur aan de rand van Kootwijkerbroek voor nette alleenstaande vrouw. Woonkamer met open keuken en slaapkamer (privé), douche, WC en kamer met wasmachine en zolder voor bergruimte, samen te gebruiken met medebewoonster. Alles op bovenverdieping. Tel 0342-444552.

Zorgverleners

KRAAMZORG

THUISZORG

RST Zorgverleners.
800 zorgverleners staan voor u klaar!
Voor identiteit en kwaliteit.

Bel voor informatie over kraamzorg, wijkzorg, gespecialiseerde verzorging, verpleging, (huishoudelijke) verzorging: 0342 - 42 23 24.
Of wordt zelf RST Zorgverlener! Reageer op: 0342 - 40 54 65 of info@rstzorg.nl.

Identiteit Kwaliteit!

Tel. (0342) 42 23 24

Burg. Kuntzelan 27-a • Postbus 154
3770 AD Barneveld • Fax (0342) 42 25 50
www.rstzorg.nl • E-mail: info@rstzorg.nl

Orgelbouw Advies Commissie

een betrouwbare partner!

nieuwbouw • restauratie • overplaatsing • onderhoud

ook voor akoestische vraagstukken

Neem voor meer informatie contact op met
Dhr. H. den Hollander
Tel. (010) 435 44 35

Vereniging van Organisten der Gereformeerde Gemeenten

Jeugdboeken met meerwaarde...

Serie Historische Jeugdverhalen

ook voor volwassenen

In dienst van de Koning

Uit het leven van ds. G.H. Kersten

A. Vogelaar-van Amersfoort

Ds. Kersten mag veel betekenen in dienst van zijn Koning voor het kerkelijk leven van de Gereformeerde Gemeenten. Onder zijn leiding worden scholen opgericht en gaan de Kruisgezinden en de Ledeboerianen samen in een nieuw kerkverband. Want hij heeft er verdriet van dat broeders van hetzelfde huis gescheiden waren door kerkmuren.
Prijs 13,95

Het hoge huis van Sion

De watersnoodramp van 1953 op Schouwen-Duiveland. R. Hoogerwerf-Holleman

Terwijl het bij de Oude Dijk van Bruinisse zeer kritiek is, varen Polderman en zijn zoon naar de ondergelopen polders om mensen te redden. Lukt het hen om de vriendin van Huib te vinden?
Prijs 12,95

De Milde Hand

De Tweede Wereldoorlog in de Alblasterwaard
R. Hoogerwerf-Holleman

Wanneer op 10 mei 1940 toch nog onverwacht de Tweede Wereldoorlog uitbreekt en Rotterdam gebombardeerd wordt, breekt er voor Maarten, de molenaar van De Milde Hand, een moeilijke tijd aan. Hij ontfermt zich over Geerte Bosman, een godvrezende vrouw, door haar in huis te nemen. Het wordt zeer spannend als de molen onderduikadres wordt.
Voordeelprijs 9,95 Na 31 dec. 13,95

Serie van de Drie

Laura van den Berge-Goudswaard
Spannende boeken over drie Zeeuwse vrienden uit Noordkerke

- De Drie... en de beneden van de Sjacheraar
- De Drie... en de Scooterbende
- De Drie... en de drugsbende
- De Drie... en de onrust in Oostenrijk
- De Drie... en het slangenmysterie (verschijnt DV medio 2009)

Prijs per deel 9,95

Schippersserie

W. Schipper

- De Vleermuis

Frans Veder komt als arme wees bij een rijke boer in dienst. Als die hem naar een weeshuis wil sturen, gaat hij er vandoor.

- Beter dan goud

Thomas Merkels laat zich overhalen door een Ierse vriend om op de goudvelden in Californië zijn geluk te beproeven.

Maar hij krijgt een geduchte leerles.

Prijs per deel 13,95

Abonnementsprijs 9,95

Van kind tot kind

Bijbels kleur- en puzzelboek

- O.T. dl. 1 en 2: MJ Ruissen

- N.T. dl. 3 en 4: Andre Boeder

52 Bijbelse verhalen, kleurplaten en woordzoekers voor het hele jaar. Ideaal voor gezinnen, scholen en verenigingen.

Prijs per deel 7,95

Setprijs 19,95

Serie Klavertjevier

Bundels verhalen rond het thema

'Kinderboekenweek'

- Het geheim van de oude put, Bert Wiersema e.a. thema: spoorzoeken

- Het hoogste lied Harry Marsman e.a. thema: toontje hoger

- Vogels zijn overal Laura v.d. Berge e.a. thema: wonder; zendingsverhalen

Setprijs 14,95

Prijs per deel 9,95

Ramshoorn uitgaven zijn ook verkrijgbaar in de boekhandel

uitgeverij en boekhandel
'de Ramshoorn'

Lange Vorststr. 21 Goes

(0113) 221909 info@ramshoorn.nl

Handen van de kerk wereldwijd

Dominicaanse Republiek

Gezondheidszorg

Darfur

Noodhulp

Papua

Alfabetisering

Peru

Aandacht en liefde voor straatkinderen

Zuid-Afrika

Strijd tegen HIV / Aids

Help mee!

- Steun ons werk met een gift
- Nodig ons uit voor een gemeentevond of op vereniging

HANDEN VAN DE KERK
Bijzondere Noden

GIRO 307447 Woerden

DEPUTAATSCHAP TOT HULPVERLENING IN BIJZONDERE NODEN VAN DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Houttuinlaan 7 • 3447 GM Woerden • T 0348 48 99 10 • E bijzondererenoden@cbgg.nl • I www.bijzondererenoden.nl

Zalen inrichten?

Voor allerlei doeleinden wordt een zaal of vergaderruimte gebruikt. U heeft bepaalde wensen, wij hebben veel ervaring op dit terrein. Met een keur aan kwaliteitsvol meubilair komen we samen tot een degelijk plan, passend binnen uw budget.

Wij zijn ook u graag van dienst!

Bezoek ons ook op Wegwijs! Speciaal voor kerken.

- Consistoriemeubilair
- Garderobesystemen
- Zaalinrichtingen
- Kastenwanden
- Presentatiesystemen
- Persoonlijke service

Een zaak van vertrouwen

De kantoor specialist

De Smalle Zijde 22
Postbus 859, 3900 AW Veenendaal
[T] 0318-551122 / info@kantoor specialist.nl

Wij verzorgen begrafenissen (geen crematies) op de gehele Veluwe, in Kampen e.o. en in Rijssen e.o.

Begrafenisverzorgers:

G. v.d. Berg | D. Markusse | B.F. Nijhof | B. Vos

Nunspeet, Elburg e.o.	T 0341-253813
Kampen e.o.	T 06-53363828
Rijssen e.o.	T 0548-540053
overige plaatsen en b.g.g.	T 0577-401689

Begrafenisverzorging Vos

Aardhuisweg 74, 3888 MG Uddel
tel. 0577-401689

Begraafenisverzorging Vos - Voorloofd Voorloofd

HARKES *Persoonlijke zorg voor uw begrafenis*
Begravenissen

Telefoon (0172) 21 21 22

Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop
Wij verzorgen alleen begrafenissen - Dag en nacht bereikbaar

"Spelen met onkerkelijke kinderen?"

"Onze kinderen ontkomen er niet aan dat ze in de buurt ook spelen met onkerkelijke kinderen. Op zichzelf niets mis mee, maar je moet extra alert zijn op taalgebruik, wat ze bij een ander thuis doen enz. Door middel van een gemeentevond heb ik ingezien dat ik er ook iets tegenover kan zetten. Die kinderen iets goeds voorlezen, een folder meegeven of ze uitnodigen voor de zondagsschool. Ze willen nog luisteren."

Bel onze voorlichter dhr. C.W. van Haften voor een presentatie (overdag of 's avonds) over het evangelisatiewerk. Tel. 0341-253588.

Hart voor jongeren

HERHAALDE OPROEP

Jongeren zijn de polsslagen van deze tijd. Zij laten zien wat er leeft in een maatschappij die steeds meer losraakt van Gods Woord. Daarom is toerusting op grond van Schrift en bijtijds belangrijker dan ooit. Gaat jouw hart hier sneller van kloppen?

Het jonge, enthousiaste team van de Jeugdbond zoekt een betrokken

Jeugdwerkadviseur m/v

De Jeugdbond is dé organisatie in de Gereformeerde Gemeenten die zich inzet voor jongeren. Vanuit Gods Woord wil de Jeugdbond kinderen en jongeren met het oog op hun geestelijk welzijn verbinden met de eigen gemeente en de Gereformeerde Gemeenten als kerkverband en vormen en toerusten voor hun persoonlijk leven en hun functioneren in kerk en maatschappij.

Meer informatie: www.jbgg.nl/vacature

Postbus 79 - 3440 AB Woerden
(0348) 489948 info@jbgg.nl